

1.1 ที่มาและความสำคัญ

กระแสโลกาภิวัตน์ ได้เริ่มมีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 โดยเรียกกันว่า ยุคแรกแห่งโลกาภิวัตน์ ซึ่งได้นำความเจริญเติบโตทั้งด้านการค้าและการลงทุน ผ่านกลุ่มประเทศในยุโรป เมืองขึ้นของยุโรป และสหรัฐอเมริกา ต่อมาโลกาภิวัตน์ได้กลับมาอีกในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งจนมาถึงทุกวันนี้กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทวีความเข้มข้นมากขึ้นเรื่อยๆ ประเทศต่างๆพยายามที่จะเปิดประเทศ โดยทำการค้าและการลงทุนระหว่างกัน เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศตนขยายตัว การเพิ่มความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจได้รวมโอกาสให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาด้วย การเปิดประเทศ (Openness) ทั้งจากด้านการค้า การลงทุน การเคลื่อนย้ายทุน การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการเคลื่อนย้ายเทคโนโลยีในการผลิตระหว่างประเทศ ดังนั้นจากที่กล่าวมากระแสโลกาภิวัตน์ย่อมส่งผลให้มาตรฐานการดำรงชีวิตในประเทศกำลังพัฒนาดีขึ้นจริงหรือ เพื่อให้ประชากรในประเทศกำลังพัฒนามีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจริงๆด้วยเหตุนี้ ประเด็นดังกล่าวจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง

ประเทศไทยตอบรับกระแสโลกาภิวัตน์เป็นอย่างดี เห็นได้จากระดับการเปิดประเทศที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในภาคการค้า และการเคลื่อนย้ายเข้าออกของทุน โดยเริ่มจากการค้าระหว่างประเทศของไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นมาที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการค้าและภาษีศุลกากรรอบโตเกียว ซึ่งถือได้ว่าเป็นสัญญาณเริ่มต้นของการเข้าสู่กระบวนการเปิดเสรีทางการค้า (สิทธิกร นิพนยะ, 2546) ต่อมาประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกในปี พ.ศ. 2537 มูลค่าการค้าทั้งการส่งออกและการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด (ภาพที่ 1.1) แม้ว่าจะลดลงในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 แต่หลังจากนั้นจะเห็นว่าแนวโน้มมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากการเข้าสู่กระบวนการเปิดเสรีทางการค้าดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างการผลิตและการค้าระหว่างประเทศ คือสินค้าอุตสาหกรรมได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในโครงสร้างการส่งออกของประเทศไทย โดยมีสัดส่วนร้อยละ 87.94 ของยอดการส่งออกทั้งสิ้น

ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2550 (ตารางที่ 1.1) จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการส่งออกเดิมจากสินค้าเกษตรมาเป็นสินค้าอุตสาหกรรม ทำให้ปัจจัยการผลิตของสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกเป็นการผลิตสินค้าที่เน้นใช้เทคโนโลยี (Technological Intensive) เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันจะเห็นว่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่เน้นใช้แรงงาน (Labor Intensive) ลดลงอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ. 2549 สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกที่เน้นใช้แรงงานลดลงต่ำสุดเหลือเพียงร้อยละ 9.77 (ตารางที่ 1.2)

นอกจากด้านการค้าแล้ว ประเทศไทยได้ตอบรับกระแสโลกาภิวัตน์ด้วยมาตรการเปิดเสรีทางการเงิน เริ่มจากการเปิดเสรีการควบคุมปริวรรตสำหรับธุรกรรมในบัญชีเดินสะพัด และบัญชีทุน รวมทั้งรัฐสนับสนุนให้เอกชนเปิดกิจการวิเทศธนกิจ^{*} ขึ้นเพื่อพัฒนาไทยให้เป็นศูนย์กลางทางการเงินระหว่างประเทศ โดยผลจากการเปิดเสรีทางการเงินทำให้เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคเอกชนเพิ่มขึ้นจาก 24.71 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงก่อนเปิดเสรีทางการเงิน (พ.ศ. 2526-2533) มาเป็น 58.12 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงหลังเปิดเสรีทางการเงินจนถึงช่วงเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ต่อมาในช่วง พ.ศ. 2542-2549 เป็นผลพวงจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนลดลง รวมทั้งมีความรอบคอบในการดำเนินนโยบายทางการเงินของภาครัฐมากขึ้น มูลค่าเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคเอกชนโดยรวมไหลออกมากกว่าไหลเข้ามาในประเทศ 15.90 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ตารางที่ 1.3) แต่ในด้านของเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในช่วงตั้งแต่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจเป็นต้นมา พบว่ากระแสการไหลเข้าของเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2540-2541 จาก www.bot.or.th ได้อธิบายสาเหตุที่เกิดขึ้นเนื่องจากบริษัทแม่ในต่างประเทศได้เพิ่มทุนให้กับบริษัทลูกในประเทศไทยที่ขาดทุนจากค่าเงินและสภาพคล่องที่ตึงตัว เมื่อกิจกรรมดังกล่าวชะลอลง เงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศก็มีแนวโน้มลดลงจนกระทั่งปี พ.ศ. 2543 เงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศก็ค่อยๆ เพิ่มขึ้น และมาลดลงมากในปี พ.ศ. 2545 หลังจากนั้นเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศก็เพิ่มขึ้นมาตลอดอย่างต่อเนื่องจนถึง พ.ศ. 2548 (ภาพที่ 1.2) ต่อมาเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการไหลเข้าของเงินลงทุนจากต่างประเทศ เห็นได้ชัดเจนจากปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิจำแนกตามประเภทธุรกิจของประเทศไทย (ภาพที่ 1.3) ในช่วงปี พ.ศ. 2537-

* กิจการวิเทศธนกิจ (Bangkok International Banking Facilities: BIBF) ตามคำจำกัดความของกระทรวงการคลัง หมายถึงกิจการที่มีแหล่งที่มาของเงินทุนมาจากต่างประเทศ ส่วนผู้ที่ได้รับสินเชื่อจะอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศก็ได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ไทยและธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ดำเนินธุรกิจการเงินระหว่างประเทศเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2536

2548 สูงสุดจะเป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมการผลิต ร้อยละ 39.46 ตามมาด้วยภาคการค้า ร้อยละ 21.15 เป็นต้น ดังนั้นการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศถือเป็นบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องจากส่งผลให้มีการเพิ่มขึ้นของ การจ้างงาน ผลผลิตภาพแรงงาน กำลังการผลิต ผลิตภาพการผลิต ผ่านการถ่ายทอดด้านเทคโนโลยี ทักษะในการผลิต และการบริหารจัดการจาก ประเทศผู้มาลงทุน ในที่สุดนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างรายได้ของแรงงานผ่านการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรผ่านการพัฒนาผลิตภาพแรงงานที่ เพิ่มขึ้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดประเทศดังกล่าวเป็นไปตามความเชื่อเบื้องต้นที่ว่า การขยายขอบเขตการเปิดประเทศจากภาคการค้า การเงิน การลงทุน รวมทั้งนโยบายสนับสนุนต่างๆ ของภาครัฐต่างนำมาซึ่งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังในภาพที่ 1.4 อัตราการเจริญเติบโตของไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งถึงช่วงปี พ.ศ. 2529 ประเทศไทยมีการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นส่งผลต่ออัตราการเจริญเติบโตของไทยเพิ่มขึ้นอย่างมาก จนถึงช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 อัตราการเจริญเติบโตของไทยหดตัวร้อยละ 1.4 และรุนแรงมากขึ้นเป็นร้อยละ 10.5 ในปี พ.ศ. 2541 ซึ่งยังอยู่ในระยะฟื้นตัวจากความตกต่ำทางเศรษฐกิจ หลังจากนั้นอัตราการเจริญเติบโตของไทยก็ค่อยๆขยายตัวเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ถึงแม้ระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยจะเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่ควบคู่มาตลอดก็คือ ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมของประเทศ โดยพบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2549 จำนวนคนจน ในประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง มีเพียงช่วงวิกฤติเศรษฐกิจจนถึงปี พ.ศ.2543 เท่านั้นที่ทำให้จำนวนคนจนในประเทศเพิ่มขึ้น (ภาพที่ 1.5) ต่อมาพิจารณาถึงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ พบว่าการวัดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ด้วยสัมประสิทธิ์จีนิ¹ (Gini Coefficient) ในปี พ.ศ. 2535 มีความไม่เท่าเทียมกันของรายได้มากที่สุด หลังจากนั้นความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ก็ลดลง จนถึงช่วงวิกฤติเศรษฐกิจได้มีความไม่เท่าเทียมกันของรายได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆถึงปี พ.ศ. 2543 โดยหลังจากช่วง

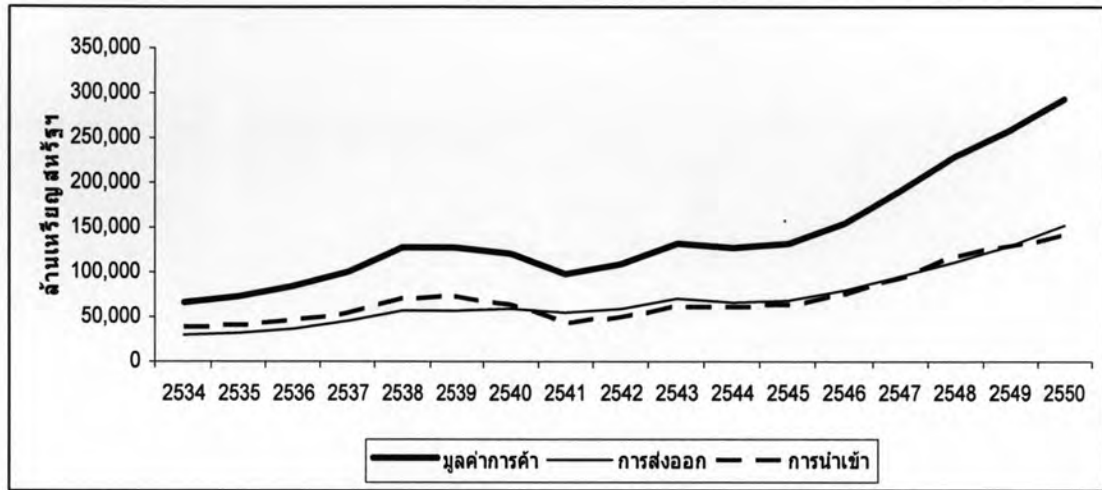
¹ จำนวนคนจน หมายถึงจำนวนประชากรที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนโดยเส้นความยากจน เป็นเกณฑ์วัดที่คำนวณจากเกณฑ์มาตรฐานของความต้องการบริโภคอาหารและสินค้าจำเป็นขั้นต่ำที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล มีหน่วยเป็นบาทต่อคนต่อเดือน

² ค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) เป็นเครื่องมือในการวัดความไม่เท่าเทียมในรูปของสัดส่วน (Gini ratio) ซึ่งค่าอยู่ระหว่าง 0 กับ 1 ยิ่งค่าเข้าใกล้ 1 มาก แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้อิ่งมีมาก โดยคำนวณจากการใช้ค่าของพื้นที่ระหว่าง Lorenz curve ของการกระจายรายได้กับเส้นการกระจายรายได้สมบูรณ์เป็นตัวตั้ง และค่าของพื้นที่ใต้เส้นการกระจายรายได้สมบูรณ์ทั้งหมดเป็นตัวหาร

ดังกล่าวความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ในประเทศไทยก็ลดลงอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2547 พบว่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นมาโดยตลอด (ภาพที่ 1.6)

อย่างไรก็ตามแม้การเปิดประเทศจะเป็นบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตทั้งแรงงานและทุนอย่างเสรี โดยประเทศมีรายได้จากการค้าระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆจากต่างประเทศมากขึ้นผ่านการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ย่อมส่งผลให้ความสามารถในการผลิตของแรงงานเพิ่มขึ้น ถึงอย่างนั้นปัญหาการกระจายรายได้ไม่เป็นธรรมก็ยังมีเพิ่มขึ้นอยู่ดี แม้พบว่าจำนวนคนจนในประเทศไทยลดลง แต่ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้กลับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลพวงสำคัญจากการขยายตัวของกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบต่อทุนและแรงงานในอุตสาหกรรมต่างๆของไทย อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้เพิ่มขึ้น จึงเกิดประเด็นที่น่าสนใจว่า โลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทยอย่างไร

ภาพที่ 1.1 การค้าระหว่างประเทศของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2534-2550

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 1.1 สัดส่วนสินค้าออกจำแนกตามกิจกรรมการผลิต

(ร้อยละ)	พ.ศ. 2539-2541	พ.ศ. 2542-2544	พ.ศ. 2545-2547	พ.ศ. 2548-2550
สินค้าเกษตร	10.34	7.45	8.17	7.63
สินค้าอุตสาหกรรม	82.52	85.29	86.36	87.94
อื่นๆ	7.14	7.26	5.47	4.43

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1.2 สิ้นค้าอุตสาหกรรมส่งออกจำแนกตามปัจจัยการผลิตหลัก

(ร้อยละ)	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
สินค้าใช้แรงงาน	24.16	20.56	18.85	17.70	16.09	14.24	14.99	14.19	12.67	11.26	10.63	9.77	9.79
สินค้าใช้เทคโนโลยีสูง	56.63	60.02	63.07	66.06	67.07	70.40	68.38	68.68	69.09	71.85	72.72	73.77	73.06
สินค้าใช้วัตถุดิบภายในประเทศ	13.86	14.59	13.85	13.31	13.61	12.18	13.28	13.61	13.10	12.02	11.57	11.34	11.61
อื่นๆ	5.34	4.82	4.22	2.94	3.23	3.18	3.34	3.52	5.14	4.87	5.08	5.12	5.55

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

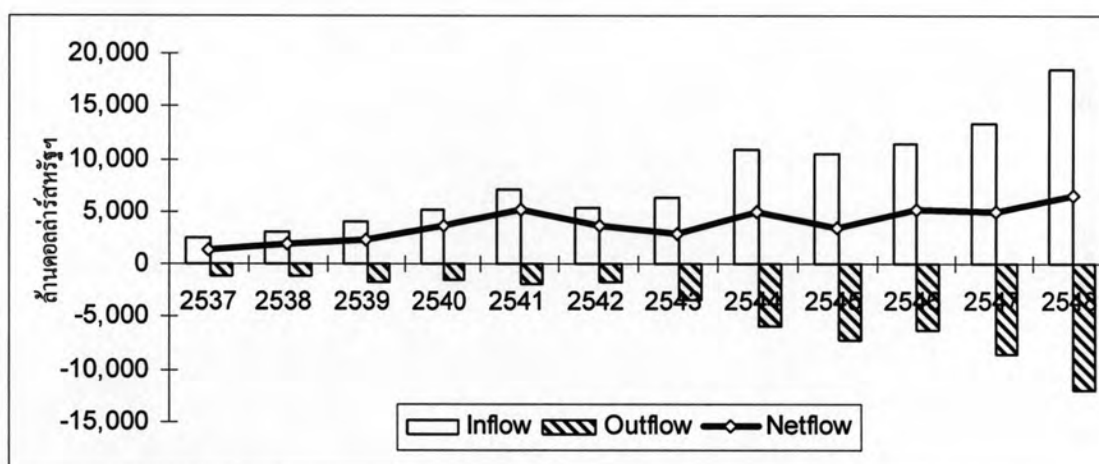
ตารางที่ 1.3 เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคเอกชน

(ด้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	พ.ศ. 2526-2533	พ.ศ. 2534-2541	พ.ศ. 2542-2549 ^p
ธนาคารพาณิชย์	1,767	-3,531	-5,050.44
กิจการวิเทศธนกิจ (BIBFs)	0	20,512	-20,020.93
ธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร	22,939	41,141	9,170.56
รวม	24,706	58,122	-15,900.80

หมายเหตุ : ข้อมูลปี 2549 เป็นการคาดการณ์ตัวเลขโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

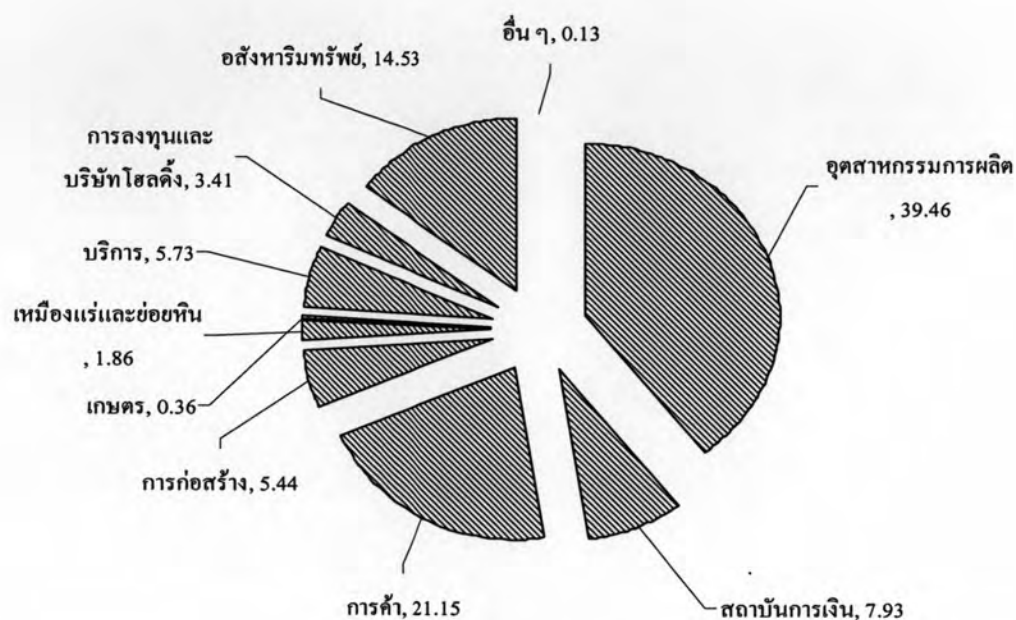
ที่มา : จำนวนจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 1.2 การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2537-2548

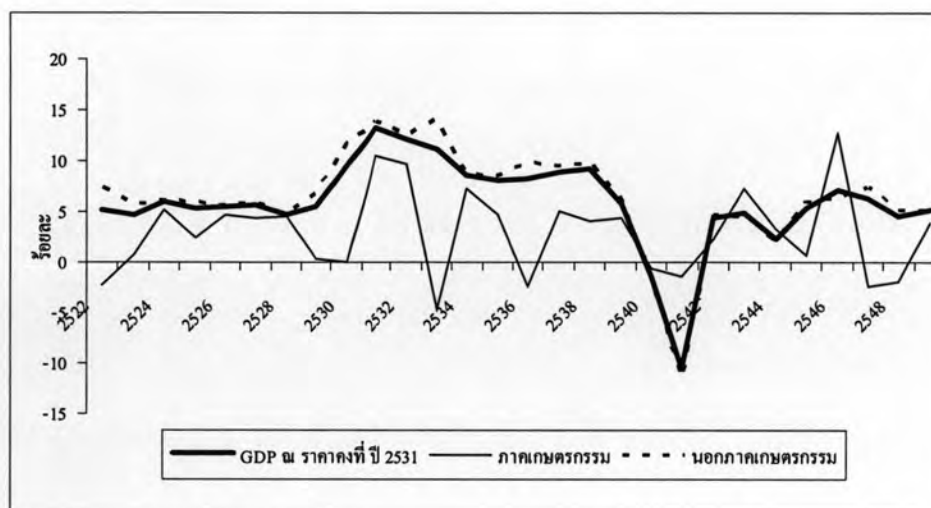
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 1.3 ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิจำแนกตามประเภทธุรกิจของประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2537-2548 (ร้อยละ)

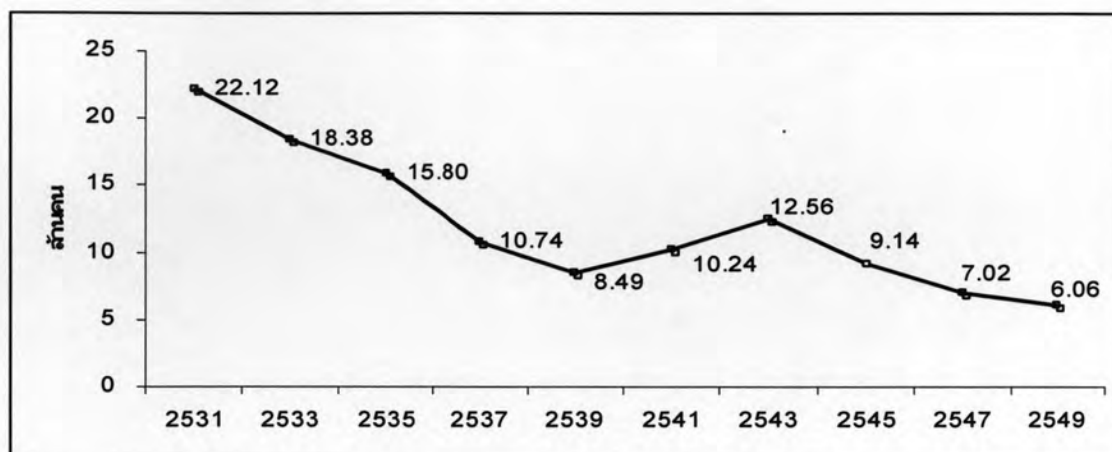
ที่มา : คำนวณจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 1.4 อัตราการเจริญเติบโตของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2522-2549

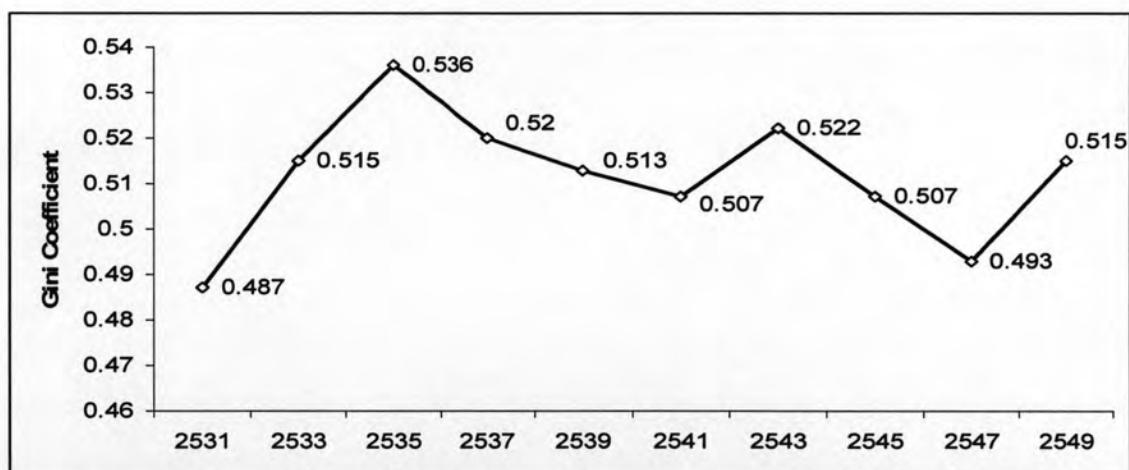
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 1.5 จำนวนคนจนในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2531-2549

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการกระจายรายได้

ภาพที่ 1.6 สัมประสิทธิ์จีนิ (Gini Coefficient) ของรายได้
ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2549

หมายเหตุ : รายได้ หมายถึง รายได้ประจำ ที่ไม่รวมรายรับอื่นๆ (เช่น เงินทุนการศึกษา มรดก ฟินัยกรรม ของขวัญ ประกันสุขภาพ
ประกันภัยและประกันชีวิต/ประกันสังคม เงินถูกสลาก เงินรางวัล ค่านายหน้าและเงินได้จากการพนัน เป็นต้น)

: ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 มีการบันทึกข้อมูลรายได้ติดลบ

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการกระจายรายได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าโลกาภิวัตน์มีผลต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร
2. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้โลกาภิวัตน์มีผลต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของผลกระทบจากการขยายโลกาภิวัตน์ว่ามีผลกระทบต่อผลิตภาพแรงงาน ทุน และค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงานในอุตสาหกรรมต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550 จากแหล่งข้อมูลที่น่ามาศึกษามีการจำแนกอุตสาหกรรมแตกต่างกันโดยข้อมูลก่อนปี พ.ศ. 2544 ได้จัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมของประเทศไทย (Thailand Standard Industrial Classification; TSIC) ส่วนข้อมูลตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544 เป็นต้นมาได้จำแนกประเภทอุตสาหกรรมตามกิจกรรมเศรษฐกิจทุกประเภทตามมาตรฐานสากล (International Standard Industrial Classification; ISIC) ซึ่งแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสร้างความเข้าใจถึงกระบวนการขยายตัวจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่หลังไหลเข้ามาในประเทศไทย ส่งผ่านผลพวงทางการลงทุนโดยการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ กระทบต่อการกระจายรายได้ของประชากรไทยแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มครัวเรือนอย่างไร ทั้งยังจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนนโยบายทางด้านการสนับสนุนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ และด้านการศึกษา เพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมลงได้

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้มีงานทำ (นิยามตามการเก็บรวบรวมการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ) หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และในระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

- 1) ได้ทำงานตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผล ค่าตอบแทนที่เป็นเงินสดหรือสิ่งของ
- 2) ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจหรือไร่นาของหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือน
- 3) ไม่ได้ทำงานหรือทำงานน้อยกว่า 1 ชั่วโมง (เป็นผู้ปกติมีงานประจำ) แต่
 - ยังคงได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง ผลประโยชน์อื่นๆ ผลกำไรจากงานหรือธุรกิจในช่วงที่ไม่ได้ทำงาน
 - ไม่ได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้างผลประโยชน์อื่นๆ ผลกำไรจากงานหรือธุรกิจในช่วงที่ไม่ได้ทำงาน แต่ยังมีงานหรือธุรกิจที่จะกลับไปทำ

2. อุตสาหกรรม(นิยามตามการเก็บรวบรวมการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ) หมายถึง ประเภทของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ได้ดำเนินการโดยสถานประกอบการที่บุคคลนั้นกำลังทำงานอยู่ หรือประเภทของธุรกิจ ซึ่งบุคคลนั้นได้ดำเนินการอยู่ในสัปดาห์แห่งการสำรวจ ถ้าบุคคลหนึ่งมีอาชีพมากกว่าหนึ่งอย่าง ให้บันทึกอุตสาหกรรมตามงานอาชีพที่บันทึกไว้ การจัดจำแนกประเภทอุตสาหกรรม ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2544 ใช้ตาม International Standard Industrial Classification, (ISIC) ฉบับ Revision 3,1990 ขององค์การสหประชาชาติ(UN) หากข้อมูลที่สำรวจก่อน พ.ศ. 2544 การจัดประเภทอุตสาหกรรมจำแนกตามความเหมาะสมกับลักษณะอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยอ้างอิง International Standard Industrial Classification, (ISIC) 1958

3. สต็อกทุนสุทธิ (Net Capital Stock) คือค่าของมูลค่ารวมของสินทรัพย์ถาวรตามราคาปีที่ต้องการหาที่ยังไม่ได้หักค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร เรียกว่า สต็อกทุน (Gross Capital Stock) หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม (Accumulative Depreciation) หรือนำสต็อกทุนสุทธิปีที่แล้วบวกด้วยการลงทุนที่เกิดขึ้นในปีนั้นๆ หักด้วยค่าเสื่อมราคารายปี (www.nesdb.go.th)